

Sodišče: Obveščanje o goljufanju v Fištravčevi kampanji “ni v javnem interesu”

“To ni v javnem interesu,” so iz vrhovnega sodišča pojasnili, zakaj zavračajo razkritje celotne vsebine sodbe, s katero je v Mariboru sodišče na pol leta pogojnega zapora zaradi ponarejanja uradnih listin obsodilo organizatorja volilne kampanje župana **Andreja Fištravca**. Sodbo sem zahteval, da bi o vsebini obvestil javnost. Doslej tega celovito še nihče ni storil. Čez sodbo se je organizator kampanje **Darko Berlič** pritožil in še ni pravnomočna. Obsojen je bil na prvi stopnji januarja po kampanjah, v katerih ni plačal več kot polovice stroškov za župana in za občinske svetnike. V odločbi, s katero me je sodišče obvestilo, da nimamo pravice izvedeti, kaj točno piše v sodbi, podpisala jo je pooblaščenka za dostop do informacij javnega značaja vrhovnega sodišča **Manja Resman** (v celoti pa jo lahko preberete na koncu članka) je zapisano celo, da s prikrivanjem vsebine sodbe javnosti zagotavljajo poštenost in nepristranskost sojenja Berliču. Mariborsko sodišče je predlagalo, da bi me s sodbo seznanili, ocenili so, da je v javnem interesu tudi, ker govori o organizatorju volilne kampanje, ki je javna oseba. A na vrhovnem sodišču so ocenili obratno, da ne gre za pomembno javno stvar in da “razkritje obrazložitve kazenske sodbe ne bi

v ničemer pripomoglo k javni razpravi o temah, ki so pomembne za javnost." To je Manja Resman podpisala le nekaj tednov po tem, ko je vrhovno sodišče razveljavilo referendum, ker si je vlada nepošteno vzela 97.000 evrov za kampanjo pred referendumom o 2TDK in bo odločanje na referendumu zato ponovljeno. Ko gre za kampanjo, v kateri Fištravec ni plačal kar polovice kampanje (podobno je takrat ravnala tudi SD), pa natančna vsebina sodne odločitve po oceni predstavnice vrhovnega sodišča ni v javnem interesu in ne bi pripomogla k razpravam pomembnih za javnost. Ker smo pred ponovnimi lokalnimi volitvami, se ta trditev zdi povsem neverjetna. Odločitev pooblaščenke, da bodo javnosti prikrili vsebino sodbe o goljufanju Fištravčevega štaba v kampanji, je zanesljivo pomembna. Koristi goljufom, ki gredo spet na volitve. Sodišče onemogoča, da bi bili ljudje natančno obveščeni o sodnih (sicer še neporavnomočnih) ugotovitvah o nepravilnem ravnanju pred volitvami.

Kaj pomeni javno sojenje po ustavi?

Odločitev, da javnosti ne sme izvedeti, kaj točno piše v sodbi Berliču, ni dokončna. Nanjo bom jutri vložil pritožbo na vrhovno sodišče, ker ocenjujem, da gre za primer nezakonite odločbe pooblaščenke, ki je v nasprotju z ustavo in evropskimi konvencijami (24. člen Ustave, 6. člena EKČP in 14. člena ICCPR). Odpira pa tudi pomembne dileme o pravicah javnosti do obveščenosti in možnosti medijev, da pošteno obveščajo ljudi o ravnanju politikov in sodišč v času kampanj in tudi izven kampanj. Slovenska ustava določa, da so sojenja javna. Zapisano je tako: "Sodne obravnave so javne. Sodbe se izrekajo javno. Izjeme določa zakon." Zaradi te določbe ustave sem zahteval, da me sodišče seznanijo s celotno prvostopenjsko sodbo Berliču. K javnosti obravnav in izrekanja sodb sodi, da so dostopni dokumenti, ki omogočajo spremljanje in razumevanje dogajanja v sodnih dvoranah na različnih stopnjah sodišč. Najosnovnejši uradni dokument je pisna sodba sodišča. Podobno je tudi v drugih institucijah. Dogajanja v parlamentu,

ki je lahko povsem odprto, a brez dokumentacije, kaj vse je v proceduri in na kaj se nanaša, ni mogoče razumeti razprav in odločanj. V parlamentu dokumentov ne prikrivajo kar tako. Zagotavljanje javnosti sojenja, ki ga zahteva ustava, na tak način, da sodišče dejansko onemogoči javno razumevanje dogajanje, je kršitev ustavne ureditve. Ustava zahteva, da morajo biti sodbe javno izrečene in ne določa, da bi to pomenilo, da sodniki predstavijo le izrek, javnosti pa pozneje prikrijejo pojasnila in argumentacijo sodb. Izrek so mi iz mariborskega sodišča poslali že januarja. Iz njega je zaradi varovanja osebnih podatkov sodnica **Alenka Zadavec** izbrisala ime Darka Berliča in Andreja Fištravca, čeprav sta oba javni osebi.

Ko sem dobil izrek sodbe, sem prosil še za obrazložitev sodbe in podatke, kdo je sodil. Obrazložitev je šele nastajala. A se je zapletlo. Okrožno sodišče je zadevo posredovalo vrhovnemu sodišču in po nekaj zapletih sem od tam ta teden dobil odločbo, s katero so zavrnili dostop do sodbe, do obrazložitve in do imen sodečih sodnikov. Del razlage (prikriva sodbo v ozadju posnetka, vse skupaj pa lahko s klikom povečate), je takšen:

SODBO

v imenu ljudstva!

Mnenje Okrožnega sodišča v Mariboru, da gre za javni interes, ker gre za organizatorja volilne kampanije za občinske volitve po oceni Vrhovnega sodišča ni dovolj tehten argument, ki bi presegel varstvo podanih izjem, ob dejstvu, da je Okrožno sodišče v Mariboru dostop do izreka zadevne sodbe že omogočilo, o tem pa je poročal tudi lokalni častnik. Vrhovno sodišče tudi ni videlo razlogov, kako bi informacije, ki so predmet presoje, drugače in bolje obveščale javnost od že prosto dostopnih informacij, oziroma, v čem konkretno bi seznanitev javnosti z zahtevanimi podatki vodila do razprave o pomembni družbeni temi, ki je v interesu širšega kroga ljudi. Financiranje kampanije za zadevne občinske volitev je obravnavalo že računsko sodišče Republike Slovenije.¹ Javno razkritje obrazložitve kazenske sodbe ne bi v ničemer pripomoglo k javni razpravi o temah, ki so pomembne za javnost. Zahtevani podatki so morda za javnost zanimivi, vsekakor pa razkritje teh dokumentov ni v javnem interesu.

Vrhovno sodišče tako presoja, da v tej fazi kazenskega postopka interes javnosti še ni tako močan, da bi lahko upravičil poseg v ustavno pravico do varstva osebnih podatkov in do pravice do nepristranskosti sojenja.² Glede na navedeno je treba dostop do zahtevane informacije na podlagi določbe drugega odstavka 6. člena ZDIJZ zavrniti.

v kateri se mu po tretjem odstavku 251. člena Kazenskega zakonika (KZ-1) določi kazen

6 (šest) mesecev zapora,

V odločbi se sklicujejo na test javnega interesa in trdijo celo, da s skrivanjem obrazložitve sodbe varujejo poštenost postopka, osebne podatke in nepristranskost sojenja. Mimogrede, o dogajanju na sodišču je poročal lokalni časnik (Večer) in ne lokalni častnik (oficir) kot je v odločbi zapisano pomotoma.

Je prikrivanje res zagotovilo poštenja?

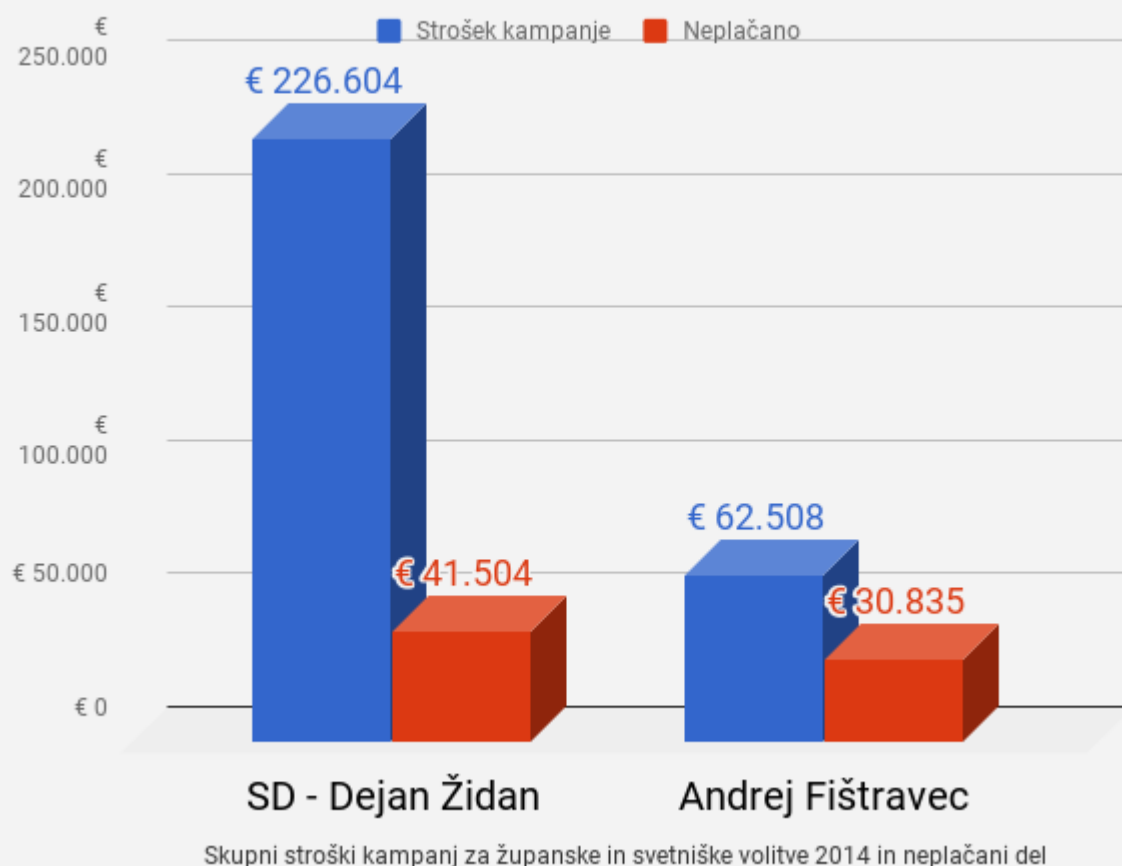
Po Evropi praviloma velja ravno nasprotno od tega, kar zatrjujejo ta odločba: v Evropi se ravno z javnostjo sodb, sojenj in imen sodnikov preprečuje pristranskost in nepoštenost postopka. Iz stoletne pravne prakse je potrjeno, da ravno skrivanje privede do pristranskosti in nepoštenega sojenja, zato morajo biti sojenja in sodbe javne, kar je tudi razlog za določbo slovenske ustave o javnosti sojenj. Sodbe so "v imenu ljudstva" in ljudstvo mora zato do njih imeti dostop. V sodbah ni nič novega, kar ni bilo razkrito na javni obravnavi, razen razlogov in ravno do tega ima javnost pravico

dostopiti. Varovane osebne podatke oseb, ki niso javne osebe, pa bi seveda sodišče moralo prekriti. Zato test interesa javnosti v tem primeru sploh ne pride v poštev. Četudi pa bi prišel v poštev, pa razkritje obrazložitve sodbe v primeru kampanje župana Fištravca je v interesu javnosti, saj gre za vprašanje volilne kampanje, poštenosti volitev, legitimnosti izvoljenih funkcionarjev, to pa so teme, ki so izrecno pomembne za javnost. Gre pa tudi za nadzor javnosti nad odločanjem sodišč, ki je seveda tudi pomembno za javnost. Odločba se tudi zmotno sklicuje na izjemo po ZDIJZ, ki velja za dokumente v spisu. Ta izjema velja za razne listine v spisu, ne pa za sodbe, ki so "v imenu ljudstva". Iz sodišča so sklicujejo na članek **Staše Curk** v Pravni praksi, ki sploh ne obravnava javnosti sodb (saj je ta samoumevna), ampak javnost listin v sodnem spisu.

Kakšno je ozadje spora

Pred štirimi leti sem s serijo člankov razkril, da v Mariboru župan Andrej Fištravec ni poravnal računov za svojo volilno kampanjo, podobno sem razkril tudi, da vseh računov ni poplačala tudi SD Dejana Židana. V zneskih pol leta po lokalnih volitvah leta 2014 niso poravnali toliko računov:

Neplačani računi za županske in svetniške kampanje 2014

Zaradi teh novinarskih člankov je računsko sodišče opravilo poseben pregled poslovanja županskega dela kampanje Andreja Fištravca, za katerega je bilo plačanih 15.966 stroškov, 15.635 evrov pa ne. Revizorji niso preverili kampanje za mestni svet, kjer računi tudi niso bili plačani. Običajno lokalnih kampanj sploh nihče, razen novinarjev, ne preverja. Za pregled poslovanja stranke SD se računsko sodišče ni odločilo, čeprav ta tudi – kot sem razkril – ni poravnala vseh stroškov lokalnih kampanj. Pravzaprav so [SD ostali neplačani računi še celo iz bolj daljne preteklosti](#). Pri Berliču tudi računsko sodišče ni ugotovilo dodatnega nakazila za kampanjo družbe Astraea Radium City, vrednega dva tisoč evrov, ki pa ga je ugotovilo sodišče, ko je Berliču izreklo sodbo na pogojno zaporno kazen. Za nedovoljeno financiranje mimo uradnega računa bi omenjeno družbo in Berliča, če bi kršitev opazilo računsko sodišče, po zakonu morala doleteti precejšnja globa. Ali je v razlagi sodbe še kakšna podobna pomembna podrobnost,

je težko oceniti, ker je javnosti po odločitvi vrhovnega sodišča vsebina prikrita.

Celotna odločitev, da ne smemo izvedeti, kaj piše v razlagi sodbe mariborskega sodišča Berliču, ki se nanaša na goljufanje pri plačevanju volilne kampanje župana Maribora in njegove liste, je takšna:

[pdf-embedder
url="https://spletnicasopis.eu/wp-content/uploads/2018/04/Odlo
citevmb.pdf"]